

Yasin Istanbuli

Diplomatija i diplomatska praksa u ranom Islamskom periodu

Prijevod: Kemal Obad

Balkanski centar za analizu i studije Sarajevo, 2018

RECENZIJA

Van. prof. dr. Muhidin Mulalić

Internacionalni univerzitet u Sarajevu

Sa nastankom civilizacije i kulture, diplomatska praksa je postala sastavni dio svih vodećih civilizacija, imperija i država. Dakle, diplomatska historija kao predmet ili pak disciplina je bitan dio nastavnog plana i programa koji studentima omogućava da razumiju historijski razvoj diplomatije i međunarodnih odnosa. Veoma često se dešava da nastavni planovi i programi, na odsjecima za politologiju, zanemare historijski razvitak diplomatije, koji je neophodan za razumijevanje suvremene diplomatije i međunarodnih odnosa.

Autor knjige "Diplomatija i diplomatska praksa u ranom Islamskom periodu" Yasin Istanbuli napisao je djelo koje afirmiše važnost historijskog razvitka diplomatije i diplomatske prakse. On naglašava razvitak diplomatije u Islamskoj civilizaciji od 7. do 9. stoljeća, periodom koji se uobičajeno smatra kao zlatno doba Islamske civilizacije. Osim pukog teorijskog i praktičnog aspekta suvremene diplomatije, Istanbuli u svom djelu promovira diplomaciju u Islamu koja je bazirana na historijskim činjenicama, pravnim aktima i na 'ubjeđenju.' Dakle, knjiga se može koristiti kao okvir za kritičku analizu suvremene zapadne diplomatije koja je velikim dijelom rezultat kolonijalizma, imperijalizma kao i 'sukoba' velikih sila.

Iako Istanbuli koristi historijski kontekst razvitka diplomatije u Islamu, on vješto prikazuje svoje djelo koristeći koncepte i ustaljene instrumente u diplomatiji kao što su pojam ambasadora, diplomatska korespondencija i zaključivanje sporazuma. Na početku knjige autor stavlja u historijski kontekst razvitak diplomacije kao termina. On vješto predstavlja termin počevši od predislamskog perioda sve do Drugog svjetskog rata. Povrh historijskog pregleda, ovaj dio knjige je obogaćen teorijskim konceptima, definicijama i primjerima diplomatske prakse s posebnim naglaskom na Islamski period i 18 i 19. stoljeće. Zatim autor koristi historijski okvir kao i djela o Božijem poslaniku a.s. analizira ključne Mekanske i Medinske sporazume i pregovore. Autor vidi migraciju Muslimana iz Meke u Medinu kao početak uspostavljanja države i vladavine, a sve kroz prizmu Medinske povelje. Autor takođe analizira rane Muslimanske pohode i međunarodne odnose, počevši sa osvajanjem Meke kao i odnosima sa vodećim carstvima. U ovom dijelu knjige autor se osvrće na diplomatsku korespondenciju sa vladarima i monasima kao i mirno rješavanje sporova kroz islamsku diplomatsku praksu. Prateći hronološki okvir, autor takođe detaljno analizira diplomatiju i diplomatsku praksu pravovjernih halifa. Zatim autor analizira koncepte islamske diplomatije i međunarodnih odnosa tokom Umejadske i Abesidske dinastije. Knjiga u detalje analizira odnose sa vodećim imperijama toga vremena kao što je Vizantija, Kina i Evropa. Jedan od glavnih doprinosa ovog djela je stavljanje diplomatije u pravni okvir, budući da autor djela koristi ključne pravne izvore koji definišu principe islamske diplomacije. U zadnjem odlomku knjige autor vješto analizira praktične aspekte islamske diplomatije navodeći odlične primjere o ambasadorima, diplomatskoj korespondenciji, diplomatskom stilu i jeziku, pregovorima, mirovnim sporazumima, ekonomskim i kulturološkim odnosima, diplomatskom imunitetu, privilegijama i protokolu.

Drago mi je da će ovo djelo na engleskom jeziku o historiji diplomatije i diplomatske prakse u Islamu biti prevedeno na bosanski jezik budući da će obogatiti naše biblioteke koje su predominantno popunjene sa literaturom koja artikuliše vrijednosti zapadne kulture i civilizacije. Duboko sam ubijeđen da će ovo djelo, prevedeno na bosanski jezik, postati obavezno štivo za studente politologije kako na javnim tako i na privatnim univerzitetima u Bosni i Hercegovini kao i šire. Naše stoljeće je stoljeće kulturološke diplomacije a njegovo razumijevanje nije moguće bez razumijevanja historije, kulture i međuljudskih odnosa. U ovom kontekstu, djelo Istanbulija će postati bitan priručnik za kulturologe, diplomate, ambasadore ili pak za sve one koji žele da razumiju globalni svijet koji je kao takav 'historijski proizvod.'

